

Jaka licencja na wykonywanie przewozów próżnych składów pasażerskich

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 1727, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym”, *działalność gospodarcza polegająca na wykonywaniu przewozów kolejowych osób lub rzeczy (...) podlega licencjonowaniu*. Wprowadzony przez ustawodawcę podział przewozów na pasażerskie i towarowe nie zawiera jednak ich szczegółowego katalogu. Brak jest zatem przepisów pozwalających jednoznacznie przyporządkować przewóz próżnych składów pasażerskich, np. do zakładów naprawczych lub przeznaczonych do pracy manewrowej polegającej na odstawianiu składów na bocznicę, do konkretnego typu/rodzaju przewozów określonych w ustawie o transporcie kolejowym.

Przewozy takie można zakwalifikować zarówno do przewozów towarowych jak i pasażerskich, wykonywanych przez przewoźnika kolejowego posiadającego licencję na przewozy towarowe albo/lub pasażerskie na podstawie certyfikatu bezpieczeństwa uwzględniającego tego rodzaju przewozy, zgodnie z art. 17e ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym.

Przesyłkę towarową stanowią rzeczy przyjęte do przewozu na podstawie jednego listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego.

Zgodnie zaś z prezentowaną w tym zakresie interpretacją przedstawicieli doktryny, *opakowanie przesyłki traktowane jest jako jej integralna część. Przesyłkę może stanowić także samo opakowanie, np. pusty kontener, próżne wagony, palety itp.* (K. Wesołowski (w:) W. Górski, K. Wesołowski, Komentarz do przepisów o umowie przewozu i spedycji, s. 104–105). *Za integralną część przesyłki uważa się także nienależące do przewoźnika przybory ładunkowe, takie jak pasy mocujące, opony, liny itp. Sposób postępowania z opakowaniem oraz przyborami ładunkowymi może określać umowa przewozu, przewidując, że nie są one wydawane odbiorcy i mają być zwrócone do nadawcy. W tym ostatnim przypadku jednak powinny być one traktowane jako przesyłka. Przesyłką może być także środek transportowy nadawcy – samochód przewożony na platformie kolejowej lub promie, wagony i naczepy niestanowiące własności przewoźnika. Dotyczy to wszystkich tych sytuacji, w których przewoźnik zobowiązał się do przewozu tego środka transportowego. Nie jest wykluczone, że środkiem transportowym, którym przewożona jest przesyłka transportowa, podróżuje jednocześnie osoba wskazana przez nadawcę (np. jako dozorca przesyłki towarowej). Najczęściej zobowiązanie do przewozu takiej osoby należałoby traktować w kategorii dodatkowego świadczenia przewoźnika, a nie odrębnej umowy o przewóz osób.* (tak D. Dąbrowski (w:) D. Ambrożuk, D. Dąbrowski, K. Wesołowski, Prawo przewozowe. Komentarz, wyd. Wolters Kluwer Polska 2014, komentarz do art. 35 ustawy – Prawo przewozowe).

Mając na uwadze powyższe, w przypadku spełnienia wymogów ustawowych przewóz próżnych składów pasażerskich w opisanych powyżej przypadkach można zakwalifikować także jako przesyłkę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 915), zwanej dalej „Prawem przewozowym”. Jednocześnie, traktowanie przewozu pasażerskiego taboru kolejowego jako przesyłki towarowej w rozumieniu przepisów Prawa przewozowego, nie zwalnia przewoźnika z obowiązków określonych w § 26 ust. 4 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru oraz sposobu oznakowania

pojazdów kolejowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 211). Wagony w pociągach, w których nie mogą przebywać podróżni, powinny być oznakowane na zewnątrz tablicami zawierającymi taką informację. W związku z powyższym w przypadku przewozu próżnych składów pasażerskich, bez względu na ich kwalifikację, nadal należy zwracać uwagę na prawidłowe oznakowanie składów na trasie przejazdu tego typu pociągów. W szczególności należy uwzględnić wymogi ww. rozporządzenia.

Reasumując, w powyższym stanie faktycznym można przyjąć założenie, że przewóz próżnych składów pasażerskich może się odbywać na podstawie licencji na przewozy towarowe lub na podstawie licencji na przewozy pasażerskie. Zakwalifikowanie przesyłki jako pasażerskiej lub towarowej jest uzależnione zatem od złożonego do zarządcy infrastruktury wniosku o przydzielenie trasy pociągu.